

VŠĮ VILNIAUS UNIVERSITETO LIGONINĖS SANTAROS KLINIKŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2018 METŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS. 2019 METAMS IŠKELTI UŽDAVINIAI.

Sveikatos priežiūra ir socialinė apsauga. Sveikatos priežiūra toliau išlieka viena iš daugiausia problemų keliančių sričių. Pagrindinės priežastys, lemiančios korupciją, – neaiškios administracinės procedūros ir nepakankamas jų viešumas, gydytojų ir pacientų nesąžiningumas, neteisėtas lobizmas, nepakankamas kontrolės mechanizmas ir kt. Susiduriama su problema, kad visuomenė kartais pateisina kyšio davimą, nes tada norimos paslaugos gaunamos greičiau. Korupcijos riziką didina ir dideli asignavimai sveikatos apsaugai. Korupcijos rizika sveikatos priežiūros sektoriuje išlieka dėl gydymo įstaigų vadovų ryšių su medicinos priemonėmis, technika ir vaistais prekiaujančiomis privačiomis bendrovėmis, kurioms sudaromos palankios sąlygos laimėti viešuosius pirkimus. Sveikatos priežiūros įstaigoms vadovauja asmenys, dirbantys ir privačiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose, jų savininkai ar bendrasavininkiai, dėl to kyla viešųjų ir privačių interesų konflikto rizika. Farmacijos įmonės kartais vykdo nesąžiningą konkurenciją, o jų veikla reklamuojant vaistinius preparatus ne visada yra skaidri. Korupcijos apraiškos fiksuojamos ir tokiais atvejais: dėl farmacijos bendrovių atstovų gydytojams teikiamų įvairių neformalių paslaugų siekiant, kad jų gaminami ir (arba) platinami vaistai ar vaistiniai preparatai, dažniausiai brangūs, skirti onkologinėms, kardiologinėms ar kitoms sudėtingoms ligoms gydyti, būtų skiriami pacientams; dėl sveikatos priežiūros įstaigų vadovų, kurie, iš anksto susitarę su tam tikromis verslo įmonėmis, siekia jas proteguoti, Valstybinei ligonių kasai prie Sveikatos apsaugos ministerijos pateikia prašymus dėl aprūpinimo centralizuotai apmokamais vaistais ir nurodo didesnę konkrečios bendrovės platinamų vaistų ar vaistinių preparatų poreikį; dėl patalpų, esančių sveikatos priežiūros įstaigose, nuomos privatiems juridiniams asmenims, teikiantiems farmacijos paslaugas; dėl pacientų sumokėtų priemonių už papildomas ligoninėje gautas paslaugas, kurios neįtraukiamos į apskaitą, siekiant jas pasisavinti; dėl valstybinių gydymo įstaigų išteklių panaudojimo gydant privačių gydymo įstaigų pacientus; dėl fiktyvių nedarbingumo pažymėjimų išdavimo; dėl nepagrįstų siuntimų į reabilitacijos įstaigas, slaugos skyrimo, nedarbingumo lygio nustatymo; dėl neteisėtos Valstybinės teismo medicinos tarnybos ekspertų veiklos. Sveikatos priežiūros srityje vis dar pasitaiko neoficialių atsiskaitymų už suteiktas paslaugas.

1. PROGRAMOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI

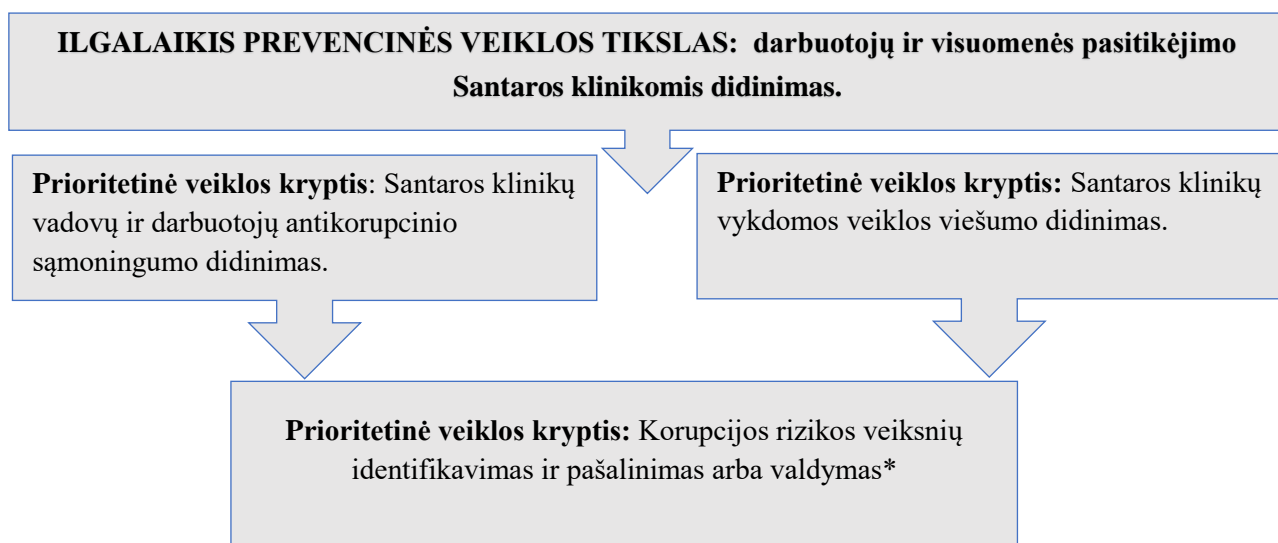
TIKSLAI	
1. Kryptingos korupcijos prevencijos politikos vykdymas, skaidresnes, veiksmingesnes ir viešesnės Santaros klinikų darbuotojų veiklos užtikrinimas ir bendros antikorupcinės kultūros ugdymas;	2. Santaros klinikų darbuotojų švietimas korupcijos sampratos, korupcijos pasireiškimo tikimybės, korupcijos rizikos veiksnių, korupcijos prevencijos principų atpažinimo klausimais.
UŽDAVINIAI	
1. Rinkti informaciją apie teikianti sveikatos priežiūros paslaugų organizavimą, kokybę, prieinamumą, ekonominį efektyvumą, galimą korupcijos pasireiškimą, ją sisteminti ir analizuoti bei vykdyti prevencinius veiksmus nustatytiems trūkumams galinti.	2. Nustatyti galimas korupcijos priežastis, sąlygas. 3. Nuolat kontroliuoti viešuosius pirkimus reglamentuojančių vidaus dokumentų atitikti galiojantiems teisės aktams, kontroliuoti viešųjų pirkimų procedūras.

KORUPCIJOS PREVENCIJOS TIKSLAMS IR UŽDAVINIAMS PASIEKTI NUMATOMA	
1. Vykdyti nuolatinį kryptingą korupcijos prevenciją, užtikrinti veiksmingą Korupcijos prevencijos programoje numatytą priemonių įgyvendinimą;	2. Ugdyti organizacijoje antikorupcinę kultūrą, skatinant pacientų ir personalo nepakantumą korupcijos apraiškoms;
3. Įgyvendinti atsakomybes už neteisėtus veiksmus principą;	4. Vykdyti korupcijos prevenciją visokeriopai ginti visuotinai pripažintas paciento teises ir laisves, darbuotojų teises ir laisves, nepažeisti nekaltumo prezumpcijos.

2. ESMINĖS SANTAROS KLINIKŲ VYKDOMOS PREVENCINĖS VEIKLOS PROBLEMOS, RIZIKOS

Santaros klinikose vykdoma prevencinė veikla labiau žinoma Santaros klinikų viduje (darbuotojams), o ne išorėje (visuomenei).
Statistiškai 51 % Lietuvos gyventojų vis dar mano, kad Sveikatos apsaugos sistema yra neskaidri institucija.
Santaros klinikų darbuotojai galimai susidūrę su korupcija darbe, apie tai nepraneša.
Dalis Santaros klinikų darbuotojų negeba identifikuoti, kad atvejais, su kuriuo jie susiduria, yra korupcinio pobūdžio.
Nepakankamas Santaros klinikų vadovaujančio personalo antikorupcinis sąmoningumas

3. ILGALAIKIS SANTAROS KLINIKŲ VYKDOMOS PREVENCINĖS VEIKLOS TIKSLAS IR PRIORITETINĖS VEIKLOS KRYPTYS

* Didžiausias dėmesys skiriamas toms Santaros klinikų veiklos sritims, kuriose nustatyta didžiausia korupcijos pasireiškimo tikimybė.

4. SANTAROS KLINIKŲ KORUPCIJOS PREVENCIJOS 2018 METŲ PROGRAMOS PRIEMONIŲ PLANO ĮGYVENDINIMAS. 2019 METAMS IŠKELTI UŽDAVINIAI

Eil. Nr.	Priemonė	Priemonės įgyvendinimas
1.	Paskirti asmenį, atsakingą už korupcijos prevenciją ir kontrolės vykdymą ir pateikti informaciją apie paskirtą asmenį Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau - SAM) darbuotojams atsakingiems už korupcijos prevenciją ir kontrolę	Įvykdyta. Skirta 1,0 etato korupcijos prevencijos vykdymui.
2.	Santaros klinikų interneto svetainėje skelbti Korupcijos prevencijos programą ir įgyvendinimo priemonių planą bei asmens, paskirto vykdyti korupcijos prevenciją ir kontrolę duomenis ir kontaktus	Įvykdyta. Korupcijos prevencijos programa ir įgyvendinimo priemonių planas bei asmens, paskirto vykdyti korupcijos prevenciją, duomenys ir kontaktai paskelbti: http://www.santa.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=157&Itemid=92
3.	Santaros klinikų interneto svetainėje skelbti informaciją apie atsakomybę už korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus ir kur gali kreiptis asmuo, susidūręs su korupcinio pobūdžio veika.	Įvykdyta. Informacija paskelbta: http://www.santa.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=2953&Itemid=526
4.	Santaros klinikų interneto svetainėje ir piliečiams skirtuose informaciniuose stenduose skelbti informaciją apie Sveikatos apsaugos ministerijos „pasitikėjimo telefoną“, kuriuo anonimiškai galima pranešti apie korupcinio pobūdžio veikas.	Įvykdyta. Informacija paskelbta: http://www.santa.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=2954&Itemid=527
5.	Nagrinėti skundus, pareiškimus dėl galimų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų bei analizuoti pasiūlymus dėl korupcijos prevencijos	Skundų, pareiškimų dėl galimų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų atvejų per atskaitinį laikotarpį negauta.
6.	Santaros klinikose patvirtinti naujas vidaus tvarkos taisykles, kuriose numatyti nemokamų paslaugų teikimo tvarką ir paskelbti interneto svetainėje.	Įvykdyta. Informacija paskelbta: http://www.santa.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=497:vidaus-tvarkos-taisykls&catid=95:patientams&Itemid=424
7.	Organizuoti Santaros klinikose darbuotojų mokymus korupcijos prevencijos klausimais.	2018 m. gruodžio 11 d. Santaros klinikų viešųjų pirkimų komisijų nariai dalyvavo STT organizuojamuose mokymuose „Korupcijos rizikos sveikatos apsaugos sistemoje“.
8.	Bendradarbiavimas su Vyriausiąja tarnybinės etikos komisija privačių interesų deklaravimo ir kt. klausimais.	Vykdoma. 2019 m. Santaros klinikų edukacinėje programoje numatyti mokymai su VTEK bei STT atstovais klinikų darbuotojams.
9.	Prireikus bendradarbiauti ir keisti informacija, reikalinga korupcijos prevencijai ir kontrolei užtikrinti, su Specialiųjų tyrimų tarnyba, SAM darbuotojais atsakingais už korupcijos prevenciją ir kontrolę.	Vykdoma.

Parengta pagal Lietuvos Respublikos Seimo nutarimą „Dėl Lietuvos Respublikos nacionalinės kovos su korupcija 2015–2025 metų programos patvirtinimo“ <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/25c529d0cbcd11e4aaa0e90fce879681>; Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymą „Dėl šakinės korupcijos prevencijos sveikatos priežiūros sistemoje 2015–2019 metų programos patvirtinimo“ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/cead6bb0a36e11e59010bea026bdb259>; Valstybinę mokesčių inspekcija <Korupcijos prevencija> <http://www.vmi.lt/cms/korupcijos-prevencijos-programos>

10.	Santaros klinikų interneto svetainėje skelbti informaciją apie nustatytus korupcijos atvejus bei atvejus, kai sveikatos sistemoje dirbantis asmuo pažeidė LR Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatas (skelbiama nuoroda į VTEK interneto puslapį).	Įvykdyta. Informacija paskelbta: https://old.vtek.lt/sprendimai/sprendimai.php?page=sp_rezultatai&uzklausa=visi
11.	Viešinamos neatlygintinai sudarytos paramos sutartys	Įvykdyta. Informacija paskelbta: http://www.santa.lt/images/2018%20met%C5%B3%20paramos%20sutartys%20.pdf

PAPILDOMI 2019 METAMS IŠKELTI UŽDAVINIAI**

1 uždavinys „Teisės aktų atnaujinimas“

Nr.	Priemonė	Laukiami rezultatai	Įvykdymo terminas
1.	Rizikos vertinimo analizė Veiklos sritys, lemiančios korupcijos pasireiškimo tikimybę.	Santaros klinikų veiklos vertinimas antikorupcinio požiūriu, padėtų įvertinti ir atpažinti galimas korupcines grėsmes įstaigos valdyme.	2019 m. I ketv.
2.	Paramos gavimo, apskaitos ir panaudojimo aprašas.	Paramos teikimo tvarka padėtų išvengti galimai nepalankių situacijų susidarymo.	2019 m. I ketv.

2 uždavinys: „Santaros klinikų vadovų ir darbuotojų antikorupcinio sąmoningumo didinimas“

3.	Vykdyti administracijos padalinių vadovų mokymus	Vadovai savo asmeniniu pavyzdžiu turi nuolat skatinti savo darbuotojus laikytis aukščiausių elgesio standartų, vadovų antikorupcinė pozicija turi būti aiški visiems vadovui pavaldiems darbuotojams.	2019 m. I ketv. (2019 m. kovo mėn. su VTEK atstovais)
4.	Santaros klinikų edukacinėje programoje numatyta temos: „Pagarbos, pasitikėjimo ir atsakomybės ugdymas tarp medikų ir pacientų“; „Privačių interesų deklaravimas“*.	Švietimas, kuris didintų Santaros klinikų darbuotojų įsitraukimą į prevencinę veiklą. Darbuotojų supratimas, kaip teisingai įgyvendinti įstatymus praktiškai. Antikorupcinės kultūros kūrimas, kad kuo daugiau darbuotojų suprastų, kad korupcijos prevencija – gali prisidėti prie stabilios ateinančios kartos kūrimo, prie socialinės nelygybės mažinimo, gydytojų ir slaugančio personalo orumo žeminimo.	2019 m. II -IV ketv.

3 uždavinys „Santaros klinikų veiklos viešumo didinimas“

Nr.	Priemonė	Laukiami rezultatai	Įvykdymo terminas
-----	----------	---------------------	-------------------

5.	Viešinti informaciją (visuomenei ir darbuotojams) apie Santaros klinikų vykdomą prevencinę veiklą: parengtas analizės, atliktus tyrimus, suorganizuotus mokymus ir pan.	Pateikiant koncentruotą informaciją apie Santaros klinikų vykdomą prevencinę veiklą, jos eigą ir pasiektus rezultatus, didinamas Santaros klinikų vykdomos prevencinės veiklos viešumas.	2019-01-01 iki 2019-12-31
6.	Renginys skirtas Tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti, į ją įtraukiant Santaros klinikų darbuotojus ir visuomenę***.	Didinamas Santaros klinikų vykdomos prevencinės veiklos viešumas.	2019-12-09
4 uždavinys „Korupcijos rizikos veiksnių nustatymas ir šalinimas arba mažinimas“			
Nr.	Priemonė	Laukiami rezultatai	Įvykdymo terminas
7.	Siekiant mažinti Santaros klinikų darbuotojų neteisėtų / netinkamų veiksmų atlikimo riziką, Santaros klinikų darbuotojams viešinti informaciją apie tai, dėl kokių veiksmų, pažeidžiančių teisės aktų nuostatas, Santaros klinikų darbuotojams skiriamos ir kokios skiriamos nuobaudos.	Akcentuojama, koks elgesys, veiksmai ar neveikimas yra netoleruotinas; akcentuojama su kokiais netinkamais, neteisėtais veiksmais Santaros klinikose nesitaikstoma. Tokiu būdu mažinama Santaros klinikų darbuotojų neteisėtos veiklos pasireiškimo rizika	2019-01-01 iki 2019-12-31
8.	Sukurti kontrolės mechanizmą, užtikrinantį, kad viešajame pirkime dalyvautų tik tie asmenys, kurie yra papildę privačių interesų deklaracijas, jose nurodydami einamas pareigas viešajame pirkime.	Užtikrinama, kad būtų laikomasi Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo nuostatų. Asmenys, nepapildę privačių interesų deklaracijų, viešųjų pirkimų procese nedalyvauja.	2019-01-01 iki 2019-12-31 (Viešųjų pirkimų skyrius)

*Edukacinės temos gali keistis.

**Tęsti 2018 m. įvykdytus uždavinius ir 2019 metais.

***Esant galimybėms surengti renginį Tarptautinei antikorupcijos dienai paminėti.